

Kwestionariusz

1. 1376

b. zestawienie na przykładzie w Z.S.R.R. 23
 1. Dane osobiste: pseud. Augustyn, [illegible] [illegible], wr. 1932, wydanie

poestony, codawce. ?

2 Sposób, przebieg i warunki przybycia, wysiedlenia ludności
 cywilnej. Wszyscy uchodźcy z terenów okupowanych przez
 Niemcy mieli obowiązek rejestracji w jednostkach samosądowej
 (zarządkie gminy, miasta) oraz na posterunku milicji.

Tań wypełniano kwestionariusze, w których miały opisać
 danych osobistych, kwestionariusz zawierał pytania:

• czy należał i do jakiej partii politycznej, do jakiej organizacji,
 czy chce pozostać na miejscu, czy też wracać na teren skupiska
 niemieckiego, oraz czy ma kogo z krewnych w Rosji, z czego utrzy-
 mać rodzinę, a nadto trzeba było podać datę przybycia i powód
 przybycia na ziemie wolności Republiki. Od samego początku przy-
 bycia Sowieci na terenie wolności prowadzili była przez
 nich w szerokim zakresie zakrojona propaganda dobrostanu
 wyjazdów do Rosji, przy czym obiecywano dobre warunki, zapewnienie
 na wyjazd oraz „zwolnienie” na dowolny wybór miejscowości.

• Gdy propaganda ta zawiadła rozporządzeniem masowej deportacji
 ludności cywilnej w głąb Rosji. Wywożono w takiej kolejności:
 funkcjonariuszy, funkcjonariuszy P.P., właścicieli gospodar-
 darczy, osadników polskich: ich rodziny, a następnie uchodźców.

Warunki wywożenia były następujące: cywilnym oblany nożem
 przez obalenie dachu, tak, aby nikogo nie wypuścić. Przywra-
 dzano przy tym dokładny i drobniadym rewersz uśrednienia i oso-
 bista, Turwcholi, że wyjazd będzie do „dachu”, z. j. tam, gdzie kto
 w kwestionariuszu deklarował chęć swego wyjazdu. Jedynym
 porostawiali 1/2 gotowy, lub mniej, przeważnie nie pozwalali
 wszystkiego spakować, i zabierali do punktu zbiorczego, który
 w zasadzie był posterunek ITKWD, lub inne zastępcze i chro-
 nione pomieszczenie. Na punkcie zbiorczym trzymano miarę 2 ro-
 dziny (zosta i 2 dzieci) około 20 godzin, potem przenieśli
 na stację, skąd w wagonach zastępczych przeprawiono z granic
 Polski. Podróż trwała 13 dni i przez ten czas dawo nam tylko
 2 razy rups, a chleba ani kawałka. Warunki transportu były

okropne. Wagony, jak już wspomnieliśmy, zawieszane, przetadowane (w 1 wagonie 40 osób), bez wody, bez ustępu, ¹⁹⁷⁰ nie-
fellowane, zawieszane, stwarzały także warunki jazdy, że po-
trzebny fizjologom i nieba było zadowolone w wagonie, w obec-
ności dzieci i kobiet. Trudności zapamiętania szczegółów do
posiłku powodowały doładowany głód: wysewianie, które w re-
gularnie odcewiał małe dzieci. Wymieszano nas do Smierdowskiej

obłazki, Matobna, rej. Łódzki, kwartał 54. Był to posiłek.

2. Tydzień w posiołkach i stosunek władz someckich do ludności
pobliżej, restauracji bez wyrobów sędomych.

✓ w Teren. Lasy o podłożu bagnistym, otoczone ciastarym.
by warunki mieszkaniowe. Wymieszano mi kilka 3 x 3 m.
w domu starym, bez szyb w oknach, o podkierawionym dachu,
i nieszczególnie suficie. Dla przetrwania, tego nie było, bo nie udało się
zaczęło mieszkaniem potrzebować z zarobkami. Wadliwie, że mieszkaniem było
pełne pluska i ułotów rozmaitych, których nie było nie można
było wyżyć. Pora okres swojego pobytu nie było ładni, ani dezyfek-
tora.

by Odżywianie. Była stolówka, lecz wyżywienie dla pracowników, którzy
wykazać się mogli legitymacją. Posiłki w stolówkach były płatne.
Hosy: jakoś postępowanie nie odpowiadało wywołaniu ludzi ciężko pra-
cujących fizycznie. Sprawdzało być magarym cywilizacji, którym
uwierza było kupić tylko chleb, a resztę inne artykuły, jak
zwarunkiem ziemniaki, także sałata kapusta i trochę kaszy. Żona
moja była chorą, więc cała reszta nie opuszczała łóżka,
córka 8-letnia, jasnica, że nie pracowała, a syn, starszy od córki,
byłto okierowano mógł pracować, więc na wyżywienie 4-9a ludzi
sami ja pracowała i zarabianym ksztem dziecka deszczem się
z całą rodziną. Trochę miało więc jęz, że zawsze w pracy byliśmy
głodni i wycieńczeni.

a) Norowy pracy? 2.20 m. dnem brzołowego seise, chwycenie,
pobieżnie gątkie, popłatowa na 1-metrowa kawatki, chwycenie,
pamiętujemy: i ustanie w seggi. Wywołanie za tą pracę
wynosiła 8.50 rub. 2.20 m. dnem uładowała na sałacie
i pomiesza tak, by uwierza było je przewieźć do miejsca
przeznaczenia.

e) warunki pracy. Praca w lesie bez względu na pogodę, mroź,
deszcz i śp. Odległość od miejsca pracy maksymalnie 4 km.

Teżże jednak ciużo do praz³rochuz, wytali mnie do praz, k^{do}
była o 70 klu. od tuzycy iainichauia, w ten sposob byta
poslawiony Igeruini z rochiu na okres 2-3 m-ey. 4 ten czas
rochiu ciużo byta do ciużi; i zarobkuj praz. 1976

f) Sklad ludzi meluwojzozek na deportacji. Obymatele polscy oraz
mieszaleni ukraiicy z Ukrainy iudziejnawizlszej.

g) warunki sanitarne. Medostateterna ce wazlytu na brak sredk^{ow}
leczniczych i zapobiegawczych.

h) Czas praz: od godz. 7⁰⁰ do 18⁰⁰ przyturowo, a kawierowie
ciużo do praz d^luziej.

i) warunki odzieione. L'ochierz daki tyllis tnewiki, watawano
spodnie; taluzy kawierelkz e rshawauu. Za ubraucie to potuzcali
z zarobk^{ow}.

k) Rozrywki; zycie kulturalne. Foliuzy; ksiziki o tresci pro-
pagandowz.

l) Legeruosc z krajau. Obymatele 4 l^osty; jeduz pants rymozionoz

m) Stosunek tuzejzoznych wladz do wysiedlenc^{ow}. Traktowano
podobnie, jak woznic^{ow}, tak. ze nigdzie nie mozna byto
wypie. Ladeyek propustek nie wydawano. Inepromadecno
podstuzpiue badauia p^omes specjaluzj^o agent^{ow} o tym, co kaidy
z nas w Polsce robot, jakie byty u nas stosunki spozecze, poln.
do jakich organizacji kaidy z nas nalezat itp.

n) Wyuzagrodzenie. Za okres 2° tygodni 100 do 70 rubli

o) Propaganda komunistyczna. Bardzo wielka, ho oprico
foli^{ow} i ksiziek unozhano 2-3 razy ^{o tygodniu} tuzingi propagandore.

p) Inwerteluzioe stosunkow nzewielka, boer nie byto bodaj
jeduzego etonika zdrowego,

3. Zycie po zwoluczeniu z posioth^{ow} i opieka wladz
sowieckich nad Polakauu.

Gehenne mozege zycia w Rosji rozpoczeta sie dopiero
po zwoluczeniu mnie ze wspomnianego posioth^{ka}. byu^oduo
no mi mieszkauie, a nastuzpnie wynuceno, poslawta

no mnie praua kupia chleba i cegokoln^{ow} do je-
decia. Byto to w koncu sierpnia 1941r. Zmuszony do spm-

daryz ostalurek bodaj renterz poscieli, przygotowalem trochz
pienozki, by wypeska^o do Buzutuka, taw wstepit do wojska

a eous; dzieci oddal^o opiece wladzom polskim. Taw^o poin-
formowauo mnie, ze czste kritiki polskiz unuzdujes sie

w Buzutuku jest w kaulplecio, a ratowuosc polceou mi jeduz

